

4 Δεκεμβρίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΘΑΛΛΑΣΣΙΝΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

1. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,

2. ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ,

3. ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΑΡ. 5),

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 345/88, 10/89, 747/89).

-
- Ακυρωτική απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου — Αίτηση για τιμωρία λόγω παρακοής — Περιφρόνηση Δικαστηρίου — Εξουσία για τιμωρία — Έχει ως κύριο λόγο την αποκατάσταση του δικαίου μέσω της τιμωρίας των περιφρονούντων τις αποφάσεις του δικαστηρίου — Η ταχεία εκδίκαση αιτήσεων για καταφρόνηση του δικαστηρίου, ιδίως εκ μέρους διοικητικών οργάνων, είναι επιβεβλημένη ενόψει και της δημιουργίας εντυπώσεως ότι θέτουν τον εαυτό τους υπεράνω του νόμου — Εφαρμοστέες αρχές δικαίου αναφορικά με την υποχρέωση για υπακοή στις αποφάσεις του δικαστηρίου όπως προσδιορίζονται στο Σύνταγμα και τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. 10
- Αναθεωρητική δικαιοδοσία — Δυνάμει του Άρθρου 11(2) του Περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου του 1964 (Ν. 33/64) — Δεν υπόκειται στον έλεγχο οποιουδήποτε άλλου δικαστηρίου εκτός μέσω εφέσεως κατά των αποφάσεών του. 15
- Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Αίτημα για αναβολή ακρόασης αίτησης για παρακοή δικαστικής ακυρωτικής απόφασης — Ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου, η οποία ασκείται δικαστικά στο πλαίσιο της τάξης που καθιερώνει το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος και με αποκλειστικό γνώμονα το συμφέρον της δικαιοσύνης. 20

Με την παρούσα αίτηση επιδιώκεται η τιμωρία του Επάρχου Κυρ-
ρνεϊάς για ανυπακοή στη δικαστική απόφαση ημερ. 7.5.90, με την
οποία αποφασίστηκε η επαναφορά της 22.1.1929 ως ημερομηνίας
γέννησης του αιτητή, στο φάκελο της Διοίκησης που τηρείται ως υπο-
κατάστατο του μητρώου γεννήσεων που παρέμεινε στην Κερύνεια.
5 Πριν την ακρόαση στις 30.11.90, ο Γενικός Εισαγγελέας υπέβαλε αί-
τημα για αναβολή της, ενόψει της συνεχιζόμενης ακρόασης των Α.Ε.
1113 και 1201. Και οι δύο αναθεωρητικές εφέσεις καταχωρήθηκαν
από το Γενικό Εισαγγελέα, η πρώτη εναντίον της δικαστικής απόφα-
10 σης ημερ. 7.5.90 (για επαναφορά της 22.1.1929 ως ημερομηνίας γέν-
νησης του αιτητή) και η δεύτερη εναντίον της απορριπτικής απόφα-
σης του δικαστηρίου για αναστολή εκτελέσεώς της.

Ο Γενικός Εισαγγελέας ισχυρίστηκε ότι η Διοίκηση έπραξε ότι
15 ήταν δυνατό για αποκατάσταση του νομικού καθεστώτος που ίσχυε
πριν την έκδοση της ακυρωθείσας απόφασης. Ο δικηγόρος του αι-
τητή αμφισβήτησε τον ισχυρισμό του Γενικού Εισαγγελέα ενόψει
της αρνήσεώς του αρμοδίου οργάνου να προβεί στην έκδοση νέου
πιστοποιητικού γεννήσεως στον αιτητή.

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η υποχρέωση για συμ-
μόρφωση με ακυρωτικές αποφάσεις που εκδίδονται βάσει του
Άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος, διατυπώνεται κατηγορηματικά
και με σαφήνεια στις διατάξεις της Παρ. 5 του ίδιου Άρθρου. Η πα-
25 ράλειψη συμμόρφωσης με ακυρωτικές αποφάσεις όπως επιβάλλει
το Άρθρο 146.5, συνιστά πράξη καταφρόνησης, η εξουσία για τι-
μωρία προσδιορίζεται στο Άρθρο 150 του Συντάγματος, το δε δι-
κονομικό πλαίσιο άσκησης της δικαιοδοσίας για καταφρόνηση κα-
θορίστηκε στη σχετική νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

30 Δε συντρέχει κανένας βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί την
αναβολή της παρούσας αίτησης η οποία ως εκ τούτου ορίζεται για
ακρόαση.

35 Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

40 *Republic v. Nissiotou and Another (1985) 3(B) C.L.R. 1335,*

Kyriacou and Others v. Minister of Interior (1988) 3(A) C.L.R. 643.

Αίτηση.

Αίτημα του Γενικού Εισαγγελέα για αναβολή της αίτησης για τιμωρία του Επάρχου Κυρηνείας λόγω ανυπακοής σε δικαστική απόφαση ημερομηνίας 7 Μαΐου, 1990.

5

Α. Κληρίδης και Γ. Τριανταφυλλίδης, για τον Αιτητή.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, Α. Παπασάββας, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας και Γ. Φράγκου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

10

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Στις 7/5/90 ακυρώθηκε η απόφαση του Επάρχου Κυρηνείας βάσει της οποίας είχε διαγραφεί η 14/4/1933 ως η ημερομηνία γέννησης του αιτητή. Η απόφαση επέβαλλε την επαναφορά της 22/1/1929 ως της ημερομηνίας της γέννησής του. Εναντίον της δικαστικής απόφασης ασκήθηκε έφεση από το Γενικό Εισαγγελέα (Α.Ε. 1113). Μετά την υποβολή της έφεσης στις 29/5/90, ο Γενικός Εισαγγελέας έκαμε αίτηση για αναστολή της εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης μέχρι την αποπεράτωση της έφεσης. Η αίτηση απορρίφθηκε με απόφαση της 24/10/1990 εναντίον της οποίας και πάλι υποβλήθηκε έφεση από το Γενικό Εισαγγελέα (Α.Ε. 1201). Και οι δύο εφέσεις ορίστηκαν για ακρόαση ενώπιον της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις 29/11/1990.

15

20

25

Στο μεταξύ, στις 15/11/1990, ο αιτητής υπέβαλε την παρούσα αίτηση με την οποία επιδιώκεται η τιμωρία του Επάρχου Κυρηνείας για ανυπακοή στην απόφαση της 7/5/1990. Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι η αρμόδια αρχή ή αρχές της Δημοκρατίας, αρνήθηκαν να εφαρμόσουν την απόφαση του δικαστηρίου και να εξαιλείψουν τις συνέπειες της ακυρωθείσας πράξης. Ο Γενικός Εισαγγελέας ήγειρε ένσταση στην αίτηση εκ μέρους του Επάρχου Κυρηνείας. Ο τελευταίος σε ένορκη δήλωσή του που συνοδεύει την ένσταση αρνείται ότι παρέλειψε να πράξει οτιδήποτε ή να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια που επιβαλλόταν από την απόφαση του δικαστηρίου.

30

35

Η αίτηση ορίστηκε για ακρόαση στις 30/11/90. Πριν την έναρξη της ακρόασης ο Γενικός Εισαγγελέας υπέβαλε αίτημα για την αναβολή της ενόψει της συνεχιζόμενης ακρόασης των Α.Ε. 1113 και 1201. Πληροφόρησε το δικαστήριο ότι κατά την έναρξη της ακρόασης των δύο εφέσεων ο αιτητής (Γ. Θαλασσινός) εισηγή-

40

5 θηκε ότι η Διοίκηση δεν εδικαιούτο ή δεν έπρεπε να της επιτρα-
 πεί να ακουστεί πριν πρώτα συμμορφωθεί με την απόφαση του
 δικαστηρίου. Το δικαστήριο άκουσε επιχειρηματολογία από τις
 δύο πλευρές και ανάβαλε τις εφέσεις για περαιτέρω συζήτηση
 10 ώστε να παρασχεθεί χρόνος για τη διεξοδική εξέταση των θεμά-
 των που αναφύονται και για το σκοπό αυτό ανάβαλε τη συνέχι-
 ση της ακρόασης στις 20/12/90. Ο Γενικός Εισαγγελέας διευκρί-
 νισε ότι είναι η θέση του ότι οι δύο διαδικασίες είναι ανεξάρτη-
 15 τες και ότι το δικαστήριο αυτό δε δεσμεύεται να αναβάλει την
 εκδίκαση της αίτησης για καταφρόνηση ή να αναμένει την έκβα-
 ση των εφέσεων. Θεώρησε όμως ορθό να αναφερθεί στη δυνα-
 τότητα αναβολής ενόψει των παρατηρήσεων του Ανωτάτου Δι-
 20 καστηρίου που περιέχονται στο πιο κάτω απόσπασμα:-

15 "Βεβαίως δεν είναι εύκολο έστω και η ολομέλεια να προ-
 καταλάβει την άσκηση δικαιοδοσίας από ένα άλλο δικαστή-
 ριο ή Δικαστή. Ασφαλώς εάν φέρετε εις γνώση του πρωτόδι-
 20 κου Δικαστή ότι το ίδιο θέμα απασχολεί την ολομέλεια εις
 έκταση, που την ανάγκασε να ζητήσει και περαιτέρω επιχει-
 ρηματολογία, αυτό θα βοηθούσε το Δικαστή ως προς το ποια
 πορεία θα ακολουθήσει."

25 Συμφωνώ με τη διαπίστωση της ολομέλειας ότι το Ανώτατο
 Δικαστήριο στην άσκηση της δικαιοδοσίας που παρέχεται από
 το άρθρ. 146, και ασκείται πρωτόδικα δυνάμει των προνοιών
 του άρθρ. 11(2) του Ν. 33/64, δεν υπόκειται στον έλεγχο οποιου-
 30 δήποτε άλλου δικαστηρίου, εκτός μέσω εφέσεως κατά των απο-
 φάσεών του, όπως προβλέπεται στην επιφύλαξη του εδαφίου 2
 του άρθρ. 11. Εξάλλου η αναβολή της εκδίκασης θέματος που
 35 εμπίπτει στη δικαιοδοσία του ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια
 του δικαστηρίου, ευχέρεια η οποία ασκείται δικαστικά στο πλαί-
 σιο της τάξης που καθιερώνει το Σύνταγμα - άρθρ. 30.2 - και με
 αποκλειστικό γνώμονα το συμφέρον της δικαιοσύνης.

35 Ο Γενικός Εισαγγελέας έφερε σε γνώση του δικαστηρίου ότι
 από 20/11/90 έγιναν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο φάκελο της
 Διοίκησης που περιέχει τα στοιχεία για την ημερομηνία γεννήσε-
 40 ως του αιτητή, που συνιστά άλλο γεγονός που συνηγορεί, όπως ει-
 σηγήθηκε, υπέρ της αναβολής. Ο φάκελος αυτός τηρείται ως υπο-
 κατάστατο του μητρώου γεννήσεων το οποίο παρέμεινε στην Κε-
 ρύνεια. Σύμφωνα με το Γενικό Εισαγγελέα δεν απέμεινε οτιδήποτε
 για τη Διοίκηση να πράξει προς αποκατάσταση του νομικού
 καθεστώτος που ίσχυε πριν την έκδοση της ακυρωθείσας απόφα-
 45 σης. Ο κ. Κληρίδης αμφισβήτησε τη θέση ότι επήλθε πλήρης συμ-

μόρφωση με την απόφαση του δικαστηρίου ενόψει της άρνησης του αρμόδιου οργάνου να προβεί στην έκδοση νέου πιστοποιητικού γεννήσεως. Ως προς το αίτημα για αναβολή της υπόθεσης άφησε το θέμα στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου.

5

Η λειτουργικότητα της δικαστικής εξουσίας εξαρτάται άμεσα από την υπακοή στις δικαστικές αποφάσεις καθώς και η εξασφάλιση κράτους δικαίου. Ανυπακοή στις αποφάσεις του δικαστηρίου συνιστά εκτροπή από την έννομη τάξη και θέτει τον παρανομούντα εκτός νόμου όχι όμως και πέραν της εξουσίας του δικαστηρίου. Η εξουσία για τιμωρία για καταφρόνηση του δικαστηρίου έχει ως κύριο λόγο την αποκατάσταση του δικαίου μέσω της τιμωρίας όποιου περιφρονεί τις αποφάσεις του. Συντρέχουν ιδιαίτερα ισχυροί λόγοι για την ταχεία εκδίκαση αιτήσεων για καταφρόνηση του δικαστηρίου, ιδίως στην περίπτωση οργάνων της διοικήσεως, ανυπακοή εκ μέρους των οποίων μπορεί να δημιουργήσει και την εντύπωση ότι θέτουν τον εαυτό τους υπεράνω του νόμου.

10

15

Θα εξέταζα πλέον ευνοϊκά αίτηση για αναβολή εάν οι αρχές δικαίου οι οποίες τυγχάνουν εφαρμογής ήταν ασαφείς και εύλογα αναμενόταν να αποκρυσταλλωθούν από την ολομέλεια σε υπό εκδίκαση έφεση. Αυτή δεν είναι η περίπτωση στην προκείμενη υπόθεση. Οι αρχές δικαίου οι οποίες ισχύουν για την υποχρέωση για υπακοή στις αποφάσεις του δικαστηρίου, καθώς και οι συνέπειες που μπορεί να προκύψουν προσδιορίζονται ρητά στο ίδιο το Σύνταγμα όπως αναγνωρίζει και η νομολογία της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

20

25

(1) Η υποχρέωση για συμμόρφωση με ακυρωτικές αποφάσεις που εκδίδονται βάσει του άρθρ. 146.4 (β) διατυπώνεται κατηγορηματικά και με σαφήνεια από τις διατάξεις της παραγράφου 5 του ίδιου άρθρου του Συντάγματος.

30

(2) Η εξουσία για τιμωρία προσδιορίζεται με ακρίβεια από το άρθρο 150: "Το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον κέκτηται δικαιοδοσίαν να επιβάλλη ποινάς ένεκεν περιφρονήσεως του Δικαστηρίου τούτου."

35

(3) Παράλειψη συμμόρφωσης με ακυρωτικές αποφάσεις (άρθρ. 146.4 (β)) όπως επιβάλλει το άρθρ. 146.5 συνιστά πράξη καταφρόνησης όπως έχει ομόφωνα αναγνωρισθεί από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη **Republic v. Nissiotou and Another** (1985) 3(B) C.L.R. 1335. Το πιο κάτω απόσπασμα από την απόφαση συνοψίζει τη θέση αυτή:-

40

"Under Article 150 of the Constitution the Supreme Constitutional Court has jurisdiction to punish for contempt of itself; and, of course, one form of contempt is non-compliance with its judgments." (p. 1351)

5

Σε μετάφραση:-

"Κάτω από το άρθρο 150 του Συντάγματος το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο έχει δικαιοδοσία να τιμωρεί διά καταφρόνηση του Δικαστηρίου και βεβαίως, μια μορφή είναι η μη συμμόρφωση με τις αποφάσεις του."

10

Η απόφαση *Nissiotou* ακολουθήθηκε από την ολομέλεια στην *Kyriacou and Others v. Minister of Interior* (1988) 3(A) C.L.R. 643.

15

(4) Το δικονομικό πλαίσιο άσκησης της δικαιοδοσίας για καταφρόνηση καθορίστηκε στην απόφαση της ολομέλειας στην *Kyriacou* (ανωτέρω - κατά πλειοψηφία).

20

Καταλήγω ότι δε συντρέχει κανένας βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί την αναβολή της αίτησης. Τουναντίον η φύση και χαρακτήρας της επιβάλλουν την εκδίκαση της το συντομότερο δυνατό. Ορίζεται προς ακρόαση στις 17/12/90 στις 3.00 μ.μ..

25

Διαταγή ως ανωτέρω.